

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 14-05-2010

A1.

Θέμα του κειμένου συνιστά η «αυτομόρφωση» ως μια πολύπλευρη μορφή εκπαίδευσης που θέτει στο επίκεντρο τον άνθρωπο σε άμεση βέβαια, επαφή με το κοινωνικό του περιβάλλον. Αρχικά, επισημαίνει πως η συγκεκριμένη διαδικασία υλοποιείται κυρίως σε κοινωνικό επίπεδο και απαιτεί την ενεργητική στάση συνδιαμόρφωσης της εκπαίδευσης του ατόμου. Ως απόρροια των νέων τεχνολογικών και επιστημονικών επιτευγμάτων η «αυτομόρφωση» συμβάλλει στην αλλαγή του επαγγελματικού τοπίου. Οι απαιτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών οδηγούν σε έντονη επαγγελματική κινητικότητα, σε συχνές αλλαγές επαγγελμάτων που προϋποθέτουν διαρκή ανανέωση των γνώσεων. Καταλήγοντας, η συγγραφέας επισημαίνει πως η εκπαίδευση δεν περιορίζεται πλέον στο χώρο του σχολείου αλλά, συνυπολογίζοντας τις ποικίλες ιδιαιτερότητες των ανθρώπων, ενυπάρχει ενεργά σε όλη τη ζωή τους.

B1.

Η μορφή της εργασίας στη σύγχρονη εποχή έχει διαφοροποιηθεί σε σύγκριση με το παρελθόν. Συγκεκριμένα, η εξέλιξη της τεχνολογίας ωθεί τους εργαζομένους να αλλάζουν συχνά επαγγέλματα. Η ρευστότητα αυτή στον επαγγελματικό τομέα οδηγεί στην αναγκαιότητα ανανέωσης των γνώσεων και συνεχούς κατάρτισης. Η κατάσταση αυτή δεν αποτελεί, ωστόσο, ένα αρνητικό χαρακτηριστικό της εποχής αλλά εκφράζει την δυνατότητα πολλαπλών επιλογών που τους παρέχει η τεχνολογία. Πρόκειται, λοιπόν, για μια εργασιακή συμπεριφορά που δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται επικριτικά, καθώς συμβάλλει στην ολόπλευρη διαμόρφωση της προσωπικότητας.

B2.

α) Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων: με αίτιο-αποτέλεσμα καθώς στα σχόλια αναλύεται το αίτιο και στην κατακλείδα το αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι ο διαφορετικός τρόπος προσέγγισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας από γενιά σε γενιά έχει ως αποτέλεσμα η μόρφωση να μην περιορίζεται μόνο στα πλαίσια του σχολικού χώρου αλλά να επεκτείνεται και σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Ωστόσο, θα πρέπει να τονισθεί ότι στα σχόλια υπάρχει η λέξη «επειδή», η οποία παραπέμπει σε αιτιολόγηση της θεματικής περιόδου.

β) Θεματική περίοδος: «Η εκπαίδευση...19ος αιώνας».

Σχόλια - Λεπτομέρειες: «Και τούτο επειδή, ...καθημερινής ζωής».

Κατακλείδα: «Η εκπαίδευση καθίσταται επομένως ... πέραν των σχολικών τειχών».

B3.

α) Αντώνυμα

ατομική ≠ συλλογική

επιτρέπουν ≠ απαγορεύουν-αποτρέπουν

ανεπαρκείς ≠ επαρκείς

διαφορετικές ≠ όμοιες

επεκτείνεται ≠ περιορίζεται

β) **Συνώνυμα**

συνεχή = διαρκή

χρησιμότητα = ωφέλεια, λυσιτέλεια

συνέπειες = επιπτώσεις

δεξιότητες = Ικανότητες

καθίσταται = θεωρείται

B4.

Στο κείμενο εντοπίζονται γνωρίσματα του επιστημονικού λόγου. Ειδικότερα, χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου είναι:

α) λογική-αναφορική χρήση της γλώσσας στη 2η παράγραφο: «Με αυτή την έννοια...εκπαίδευσής του».

β) επίκληση στη λογική στην 3η παράγραφο: αναπτύσσεται το επιχείρημα ότι εξαιτίας της τεχνολογικής εξέλιξης η αυτομόρφωση καθίσταται αναγκαία.

γ) επίκληση στην αυθεντία στην τελευταία παράγραφο με την αναφορά στην άποψη του E. Durkheim.

Γενικά χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου αποτελούν επίσης, το αυστηρό και ουδέτερο ύφος, η χρήση ειδικού λεξιλογίου, ο περιγραφικός, ερμηνευτικός, αποδεικτικός και αντικειμενικός χαρακτήρας.

Γ.

Άρθρο

Τίτλος: «Η γνώση δεν έχει χρονικά όρια»

Πρόλογος

Η μόρφωση και η ευρύτερη καλλιέργεια του ανθρώπου στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των στοιχείων της προσωπικότητάς του. Αυτό επιτυγχάνεται από ένα πλήθος παραγόντων που επηρεάζουν την πνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου και ένας από αυτούς είναι η ατομική προσπάθειά του.

Μεταβατική παράγραφος

Η αυτομόρφωση κρίνεται επιτακτική, καθώς ζούμε σε μια μεταβατική και ταχύρυθμη εποχή. Οι συνθήκες μεταβάλλονται διαρκώς, κι αν θέλει κανείς να ανταποκριθεί στη σύγχρονη ζωή, οφείλει να «παιδεύεται» αδιάλειπτα.

Α' Ζητούμενο:

Η σημασία της αυτομόρφωσης

- Εξασφαλίζεται η διεύρυνση των νοητικών δυνατοτήτων που του επιτρέπουν να διαμορφώσει μια σφαιρική και ολοκληρωμένη άποψη για την πραγματικότητα.
- Συμβάλλει στη διαμόρφωση συνειδητοποιημένων και κριτικά σκεπτόμενων ανθρώπων, οι οποίοι έχουν την ικανότητα να αντιστέκονται στις στερεότυπες αντιλήψεις και στο δογματισμό, αφού επεξεργάζονται τις πληροφορίες και διατηρούν την ιδιαιτερότητά τους.
- Εφοδιάζει το νέο με την απαραίτητη τεχνογνωσία προκειμένου να ανταπεξέλθει στον αυξανόμενο επιστημονικό και επαγγελματικό ανταγωνισμό της σύγχρονης εποχής.
- Προσανατολίζει το νέο επαγγελματικά σύμφωνα με τις έμφυτες κλίσεις και επιθυμίες του, αλλά και τις κοινωνικές συνθήκες και ανάγκες, ώστε να εξασφαλίσει την ομαλή ένταξη του στον παραγωγικό τομέα.

- Προσφέρονται σε όλους δυνατότητες για προσωπική καλλιέργεια, ανάπτυξη ενδιαφερόντων, ευαισθητοποίηση και ενημέρωση για τα σημαντικά κοινωνικά ζητήματα.
- Συμβάλλει στην ισορροπημένη διαχείριση των πληροφοριών και των νέων τεχνολογιών. Συνεπώς, ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους, και ευαισθητοποιούνται για θέματα που αφορούν το κράτος.
- Επιπροσθέτως, έρχονται σε δημιουργική επαφή με την τέχνη και αξιοποιούν τις πηγές μάθησης. Μέσα από αυτές τις διεργασίες οι πολίτες ενεργοποιούνται, αναπτύσσουν τις κοινωνικές τους ικανότητες (επικοινωνία, συνεργατικότητα, κριτική σκέψη, διαχείριση αλλαγών και αντιξοοτήτων κ.ά.), συμμετέχουν στις συλλογικές διαβουλεύσεις και στις αποφάσεις που τους αφορούν.

Β' Ζητούμενο:

Τρόποι πραγμάτωσης αυτομόρφωσης

- Η προσωπική θέληση, η δίψα για μάθηση (ανάγνωση εφημερίδων και περιοδικών, παρακολούθηση ντοκιμαντέρ) και αυτοβελτίωση συμβάλλει καθοριστικά.
- Η οικογένεια ως ένας από τους σημαντικότερους φορείς κοινωνικοποίησης οφείλει να εμφυσήσει στα παιδιά την αγάπη για τη γνώση και τη μόρφωση (ανάγνωση βιβλίων).
- Τα ΜΜΕ να προβάλλουν υγιή πρότυπα, τα οποία θα συμβάλλουν στην άνοδο του μορφωτικού επιπέδου του ατόμου.
- Ορθολογική χρήση Διαδικτύου- πληροφόρηση (ανάγνωση εφημερίδων και περιοδικών, παρακολούθηση ντοκιμαντέρ).
- Μέριμνα της πολιτείας, η οποία μπορεί να εκφραστεί ως εξής :
 - α) παροχή γνώσεων σε πλατιές μάζες (ανοιχτά πανεπιστήμια).
 - β) βραδινά προγράμματα επιμόρφωσης, ειδικές τηλεοπτικές εκπομπές, επιμορφωτικά σεμινάρια.
 - γ) οικονομικές επιχορηγήσεις στις ασθενείς οικονομικά τάξεις, διευκολύνσεις οικονομικές για την παρακολούθηση των πολιτιστικών δρώμενων (μείωση τιμών βιβλίων, θεατρικών παραστάσεων).
- Οι πνευματικοί άνθρωποι οφείλουν να προάγουν τον πολιτισμό, να αποτελούν πρότυπα ήθους και δημιουργίας για τη νέα γενιά.
- Το σχολείο οφείλει να επαναπροσδιορίσει το ρόλο του εκπαιδευτικού. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός πρέπει να μετατραπεί από απλό μεταδότη γνώσεων σε ουσιαστικό συντονιστή της μαθησιακής διαδικασίας. Συνεπώς, αναζητείται ως μόνη οδός η οργάνωση της διδασκαλίας με τρόπους που ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία και τη συμμετοχή του μαθητή στο μαθησιακό περιβάλλον. Σ' αυτό το πλαίσιο πρέπει να δοθεί έμφαση στη βιωματική μάθηση και όχι στην απομνημόνευση έτοιμων γνώσεων.

Επίλογος

Συγκεφαλαιώνοντας, ο ρόλος που διαδραματίζει η παιδεία είναι εξαιρετικά σημαντικός, γι' αυτό οι νέοι οφείλουν να συνειδητοποιήσουν την αξία της αυτομόρφωσης και διαρκώς να δίδουν νέα εφόδια στους εαυτούς τους, για να εντάσσονται ομαλά στα νέα κοινωνικά δεδομένα.